

Mūzikas žanri

Mūzikas literatūra 6. klasei

1. un 2. nodarbība

Sk. Emīls Rusovs

Ievadam

- Mūzikas klausīšanās – Klausies dažādus mūzikas piemērus un raksturo tos pēc iepriekšējā gadā gūtajām mūzikas literatūras zināšanām. Raksturojumu veiksīm diskusijas veidā.
- Skaņdarbu saraksts - <https://open.spotify.com/playlist/4hH989Rdltl4mn4lwZfQ5c?si=53a1660a9e624453>

Mūzikas pasaules plašums

- Mūzikas pasaulē mēs varam sastapt neizmērojamu daudzumu mūzikas darbu.
- Ar laiku šajā darbu daudzumā ir radusies sava, noteikta kārtība.
- Ir dažādi veidi, kā var iedalīt šos darbus.

Izplatītākie veidi

Pasaules mūzika

```
graph TD; A[Pasaules mūzika] --- B[Valstiskā vai reģionālā piederība]; A --- C[Vēstures perioda piederība]; A --- D[Žanru piederība];
```

Valstiskā vai
reģionālā
piederība

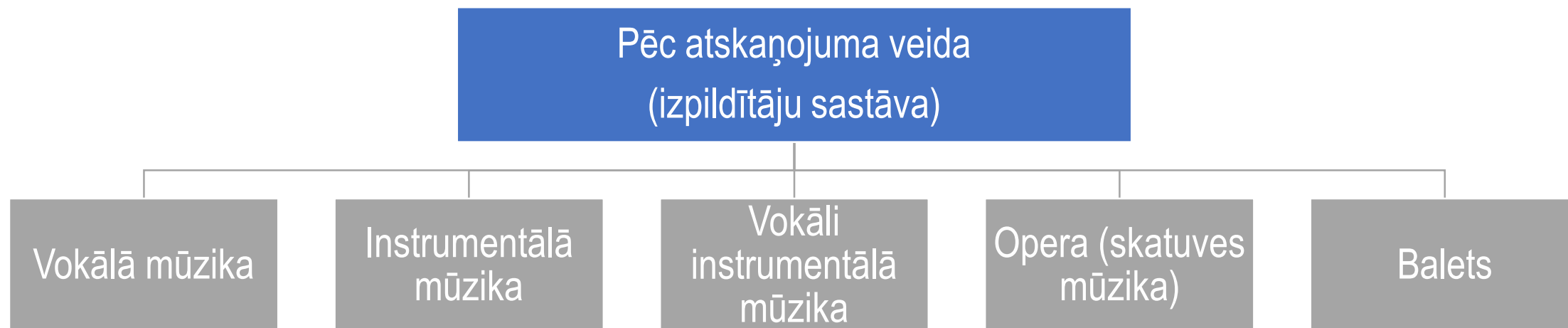
Vēstures perioda
piederība

Žanru piederība

Mūzikas žanri

- **Žanrs** (fr. *genre*) – **mūzikas veids**. Viena žanra skaņdarbiem ir kopīgas pazīmes vai līdzīga vēsturiskā izcelsme.

Galvenie mūzikas žanri

Vokālās mūzikas žanri

Solodziesma

- **Skaņdarbs balsij ar pavadījumu**, ko visbiežāk izpilda klavieres.
 - Žanra attīstība sākusies vismaz no baroka laikmeta – dziesmas vokālajam solo ar pavadījumu.
 - Viens no straujākajiem žanra attīstības laikiem – 19. gs. un komponists Francis Šūberts, romantisma laikmets.
 - Latvijas mūzikā žanrs attīstību sāk 19. gs. otrajā pusē. Spilgtākie žanra pārstāvji: komponisti Emīls Dārziņš, Alfrēds Kalniņš, Lūcija Garūta un Jāzeps Vītols.

Solodziesma - apakšžanri

- Solodziesmas žanru raksturo vairāki apakšžanri. Daži no tiem.
 - **Romance** – sentimentāla un romantiska rakstura solodziesma, kurā dominē mīlas tematika. Melodiska dzeja.
 - **Balāde** – solodziesma ar varonīga, fantastiska, varionīga u.c. sižeta attēlojumu. Raksturīga spraiga darbība un traģiska izskaņa.
 - **Serenāde** – romantiska satura mīlas veltījums kādam/kādai.
 - **Vokalīze** – solodziesma bez teksta, vokālais vingrinājums.
 - **Noktirne** – «nakts dziesma», ciešāk saistīta ar instrumentālo mūziku.
 - **Barkarolla** – Venēcijas gondoljēru (laivinieku) dziesma.
 - **Ārija** – solodziedājums lielāka apjoma darbā, piemēram, operā.

Atkārtojumam

- Kā Tu raksturotu vārdu «žanrs».
- Kādus galvenos mūzikas žanrus izšķir?
- Raksturo solodziesmas žanru.

Mūzikas klausīšanās

- Dzirdēsi vairākus solodziesmas žanru piemērus. Raksturo šo žanru mūzikas valodu un izsaki viedokli, kādam solodziesmas apakšžanram šis mūzikas piemērs varētu piederēt.
 - Piemēru saraksts - <https://open.spotify.com/playlist/0xSPgMevPiH7PxOXRGvXiX?si=3dbfff6b78b94624>